

CRÍTICA DE TEATRE / 'UNA COMÈDIA ESPANYOLA'

Una comèdia amb minúscules

Malgrat apuntar idees noves i algunes solucions originals, l'obra de la dramaturga francesa Yasmina Reza no aconsegueix seduir

DAVID SERRANO / Fotografies TNC (Alberto Nevado)

Des de *Arte*, Reza ha aconseguit un prestigi merescut arreu d'Europa. Reza domina a la perfecció els espais íntims dels personatges, les seves interioritats més inconfessables, els seus neguits més primaris i, no per coneguts, més singulars, sorprenents alhora que reconeixibles. Mou els seus personatges al seu gust, sovint amb la connivència d'un públic entregat al gag senzill i efectiu, sovint deixant entreveure l'artifici sobre el qual ella mateixa l'està muntant, a voltes com a forma de paròdia, a voltes perquè fa la impressió que només l'ha aconseguit d'embastar. L'ús de les reflexions metateatral esdevé, aquí precisament, una de les seves obsessions.

Arte aconseguia commoure perquè apel·lava a una de les emocions més universals, més desitjades i que més problemes duu a la humanitat: l'estimació, en aquell cas en forma d'amistat sincera, o no, innegociable, pura, sentida, buscada i desitjada. Rere la simplicitat i elitisme del seu planteig, sobre el qual bastia els vincles entre els tres amics, humans i alhora estripadament paròdics, Reza aconseguia arribar, emocionar, riure amb intel·ligència i/o amb senzillesa, obligar a pensar en obvietats per situar-les en el lloc que potser els pertocaria. Trencava tòpics a partir dels tòpics, proposava reflexionar sense proposar-s'ho

La posada en escena ofereix una modernitat a un text sovint tòpic i antiquat

(gran encert!), però tot des d'una proposta humil, senzilla, tendra fins i tot, total. Per mi una obra rodona: especialment amb en Flotats i en Pou, i l'Hipólito, amb qui recordo compartir anècdotes en l'estrena a Madrid al Café Gijón. Quins monstres al servei d'una obra senzilla i encertada! La versió d'en Ricardo Darín no feia sinó encimbellar la figura de l'argentiní, malgrat que els seus esforços acompanyants quedaven una mica lluny de la tri-pota màgica de la versió d'en Flotats.

Però Reza ha perdut força, com tots els autors grans tenen obres brillants i altres que no aconsegueixen seduir amb la mateixa intensitat, malgrat que puguin apuntar idees noves,

D'esquerra a dreta, Xicu Masó, Maria Molins, Mònica Randall, Ramon Madaula i Cristina Plazas

girs interessants, solucions originals. Començant pel títol (que en altres contextos més estripats podria haver estat un encert) i el que representa que pot contenir, l'obra de Reza flaqueja des de la seva mateixa gènesi i la seva posada en escena.

El punt de partida: uns actors francesos que assagen una obra d'un desconegut autor espanyol que consisteix que una mare, mig diva mig fugida de sentits..., presenta a la família el seu nou amor, un mediocre i gris administrador de finques. La família està formada per dues filles, les més jove de les quals triomfa tant al cinema com fracassa en la intel·ligència emocional, i la gran fracassa tant en l'àmbit professional, també pretén ser actriu, com en l'emocional, amb un marit, professor de matemàtiques, igual de gris i mediocre que el seu futur padastre.

La posada en escena, fragments de diversos plafons de bases negres, i escrites, de decorats ofereix una modernitat a un text

que esdevé tòpic i antiquat, per bé que a voltes enginyós, ocorrent. La il·luminació esdevé realment un inconvenient, més que una solució que només resol el vídeo, i el so, de micròfon, resta autenticitat als diàlegs, perquè perden els matisos pertinents.

El joc de les pells de ceba de les aparences i la realitat, actors-persones, que proposa aquesta pretesa reflexió metateatral es queda al mig del camí, perquè, si bé d'una banda tracta els grans temes de sempre: la solitud, l'amor, les aparences, la gelosia, l'èxit, el fracàs, etc., no deixa de fer-ho des del tòpic, els llocs comuns, els temes més banals. Temes banals que, lluny d'aportar llum nova com en el cas d'Arte, no serveixen per altra cosa que per buscar la complicitat simple i planera amb l'espectador, tret d'un dels encerts textuais, al meu entendre, de l'obra: el tema del veïnatge i les problemàtiques que comporta en la metàfora del mur separador i l'heura que fa malbé les canonades veïnes. Aquest fil, que esdevé interessant cap a la meitat d'obra, bé hauria pogut ser el fil conductor d'un text que obre portes que s'obliden perquè perden interès.

Culminant, per delirant i deliciós, és el monòleg del professor de matemàtiques, Ramon Madaula, sobre l'estat de la qüestió. Ritme, cadència, volum, intensitat, to, gestualitat continguda ofereixen l'escena culminantment paròdica de la peça, amb un acompanyant de pedra que exerceix com ningú el paper d'aquell qui ni entén res ni en vol saber res, malgrat que s'hi acabi implicant potser massa i tot, Xicu Masó.

La direcció actoral esdevé poc clara, poc detallista, de traç massa gruixut, per exemple respecte Cristina Plazas, una molt bona actriu a qui els excessos no necessaris desdibuixen un paper que és dels més definits i particulars de l'obra. Maria Molins exerceix amb solvència el seu paper d'actriu maniàtica i exitosa, també des de la pinzellada gruixuda que la convencionalitza massa. Xicu Masó potser és el més contingut, ja de per si com demana el text, és l'altre jo de l'espectador astorat davant la mediocritat i brutalitat de les reaccions familiars. Segurament el fet que els personatges masculins siguin tan semblantment plans i temàticament paral·lels, ofereix major solvència a la voluntat de Masó i Madaula de singularitzar-se. Quant a Mònica Randall, esdevé més diva que no pas mare, tot i que el paper de mare menystinguda el broda amb una elegant comicitat.

Ramon Madaula i Maria Molins, cunyats en la ficció

Mònica Randall i Xicu Masó, uns enamorats envejats

Una comèdia espanyola, de Yasmina Reza

Direcció: Sílvia Munt
 Escenografia: Xavier Millán
 Il·luminació: Lionel Spycher
 Repartiment: Ramon Madaula, Xicu Masó,
 Maria Molins, Cristina Plazas, Mònica Randall
 Sala Gran del Teatre Nacional de Catalunya

Interiors
 MOBLES, DISSENY I DECORACIÓ
 C/ Sant Cugat, 11 - 08201 Sabadell
 T 93 725 01 79 - F 93 706 80 39
 www.interiorscasquet.com

LA LLAR DEL LLIBRE
 des de 1957

MONISTROL
 CINE FOTO
 Fotografia - Cinema
 Passeig de la Plaça Major, 4
 SABADELL